

Výsledky výzkumu využití digitálních technologií v edukaci

Části výzkumu

Teoretická část

- ▶ Analýza podmínek pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v základním vzdělávání se zřetelem na specifické poruchy učení a využití informačních a komunikačních technologií
- ▶ Možnosti využití počítačů ve vyučování žáků s mentálním postižením v Německu

Empirická část

- ▶ Empirické šetření
- ▶ Návrhy na opatření pro speciálně pedagogickou teorii a praxi

Hlavní cíl výzkumu

- ▶ Analýza využití digitálních technologií (včetně informačních a komunikačních technologií) u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami na základních školách hlavního vzdělávacího proudu.

Charakteristika výzkumného souboru

- ▶ ředitelé základních škol
- ▶ učitelé prvního stupně
- ▶ učitelé druhého stupně
- ▶ osloveno 480 škol Jihomoravského kraje,
 - ▶ okresy Brno-město, Brno-venkov, Blansko, Břeclav, Vyškov, Hodonín a Znojmo.
 - ▶ e-mailovou poštou
- ▶ reagovalo necelých 13 % škol
 - ▶ některé školy byly dodatečně osloveny i osobním kontaktem

Výběrový soubor tvořilo 60 respondentů (N = 60)

- ▶ ředitelé škol – $N_1 = 21$,
 - ▶ učitelé prvního stupně ZŠ – $N_2 = 19$
 - ▶ učitelé II. stupně ZŠ vyučující informační a komunikační technologie – $N_3 = 20$.
- Výběr respondentů měl charakter náhodného a účelového výběru

Příklady stanovených hypotéz

H6 Využití výukových programů je na II. stupni častější než na I. stupni základních škol.

Hypotéza složená pol. 33, 34

H7 Nejčastěji využívané vzdělávací programy jsou pro výuku trivia než pro předmětově výchovné obory.

Hypotéza prostá pol. 38

Příklady stanovených hypotéz

H9 Interaktivní tabule je pravidelně využívána pedagogy základních škol.

Hypotéza prostá pol. 48

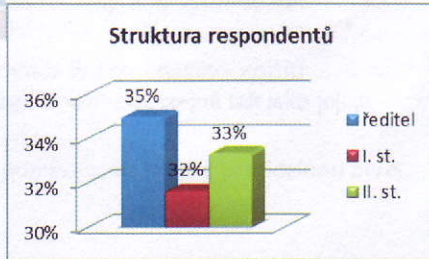
H15 Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami používají počítač nejčastěji jako kompenzační pomůcku.

Hypotéza prostá pol. 69

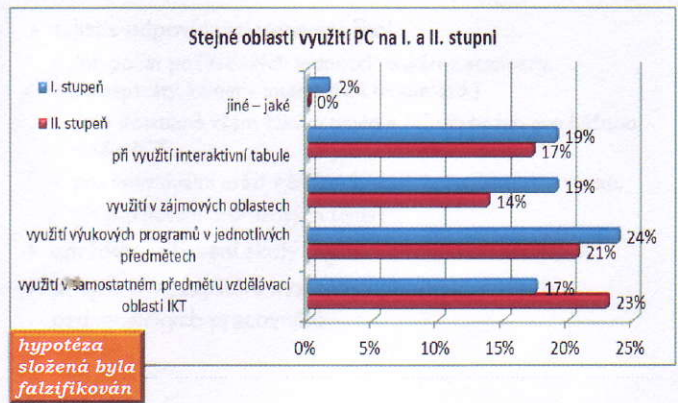
Základní rozdělení výzkumného souboru Sociodemografická část výzkumu

Struktura respondentů			
a	ředitel	21	35 %
b	I. st.	19	32 %
c	II. st.	20	33 %
celkem		60	100 %

77 % žen
23 % mužů

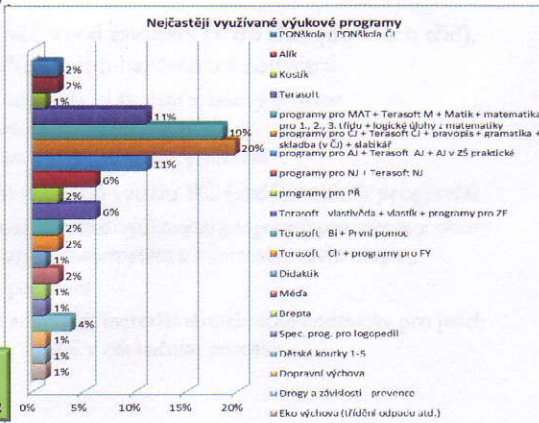

H6 Využití výukových programů je na II. stupni častější než na I. stupni základních škol.

H7 Nejčastěji využívané vzdělávací programy jsou pro výuku trivia než pro předmětově výchovné obory.

Hypotéza prostá pol. 38

hypotéza prostá byla verifikována

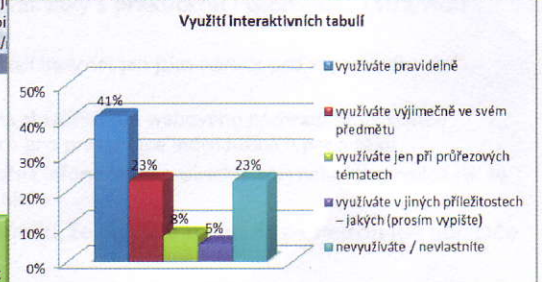
H9 Interaktivní tabule je pravidelně využívána pedagogy základních škol.

Využití interaktivních tabulí

a	využíváte pravidelně	16	41 %
b	využíváte výjimečně ve svém předmětu	9	23 %
c	využíváte jen při průřezových tématech	3	8 %
d	využíváte v jiných příležitostech - jakých (prosím vypište)		
e	nevyužíváte/ nevládně		
celkem			

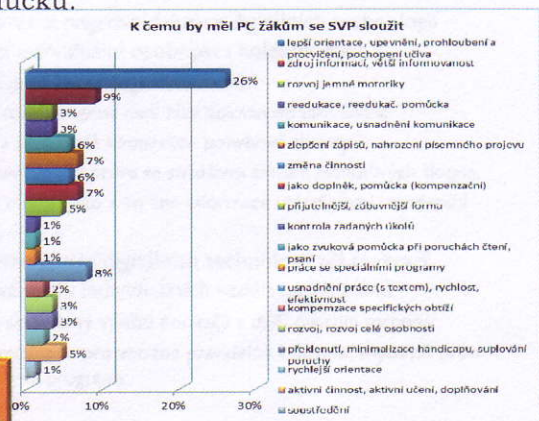
Hypotéza prostá pol. 48

hypotéza prostá byla verifikována

H15 Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami používají počítač nejčastěji jako kompenzační pomůcku.

Hypotéza prostá pol. 69

hypotéza prostá byla falzifikována

Závěr hlavního cíle

- ▶ téměř většina pedagogů na I. st. a všichni pedagogové na II. st. využívají při vzdělávací činnosti počítač, který patří k nejčastěji využívané digitální technologii
- ▶ patrný trend pronikání digitálních technologií do běžné společnosti, řady odborných odvětví včetně školství
- ▶ multimedializace řady podkladů, materiálů, internetových portálů a dalších opor, které mohou pedagogové při své práci využívat.
- ▶ trend zavádění interaktivních tabulí a jejich čtené využití ve výuce
- ▶ nejčastější kategorií v inkluzivním vzdělávání jsou žáci se SPU

Závěr hlavního cíle

- ▶ nejčastější typ práce s PC – práce s výukovými programy
 - ▶ pravděpodobně pro jednoduchost ovládání
 - ▶ a řadu možností jejich alternativního využití
- ▶ specializované vzdělávací programy využívají všichni žáci bez rozdílů
- ▶ uvědomění a prezentace pozitiv i negativ využití digitálních technologií i internetu, stejně tak jako jejich výhod a nevýhod.
- ▶ počítač za dobrou pomůcku, ale ne pro pravidelnou práci

Doporučení pro pedagogickou teorii a praxi

- ▶ zajistit odpovídající vybavení škol
 - ▶ (př. počet počítačových jednotek, tiskárny, scannery, fotoaparáty, kamery, interaktivní tabule, atd.)
 - ▶ bylo dostupné všem žákům nejen v PC učebnách pro běžnou výuku ICT,
 - ▶ pro individuální práci v běžných třídách, projektovou výuku,
 - ▶ při naplňování průřezových témat.
- ▶ udržovat vybavení školy digitální technikou aktuální
- ▶ podporovat zajištění kvalitního proškolení všech pedagogických pracovníků

Doporučení pro pedagogickou teorii a praxi

- ▶ podporovat trend zavádění IT do škol (do všech tříd), včetně příslušného hardwaru a softwaru
 - ▶ zajistit odpovídající školení a časový prostor
 - ▶ pro práci s IT,
 - ▶ přípravu a tvorbu materiálů, prezentací
- ▶ vzhledem k oblibě využití PC (vzdělávacích) programů
 - ▶ rozšiřovat databázi výukových programů pro všechny obory (nejen jazyky, matematiku a informační technologie),
 - ▶ i druhy postižení
 - ▶ zajistily adekvátní materiálně-technické podmínky pro jejich efektivní využití v edukačním procesu

Doporučení pro pedagogickou teorii a praxi

- ▶ využívat možnosti praktického užití internetu v edukačním procesu
 - ▶ zajistit patřičné webové rozhraní
 - ▶ e-learningový portál a další podmínky
- ▶ seznamovat žáky s praktickou i teoretickou stránkou internetu
 - ▶ nevyužívali internet jen jako nástroj pro zprostředkování zábavy
 - ▶ důraz na zkvalitňování webového rozhraní školy včetně prostoru pro prezentace individuálních prací žáků
 - ▶ dostatečné informování o obsahu internetu, jeho rizik a jak se jim bránit
- ▶ mít na paměti, že digitální technologie nejsou jen počítače

Doporučení pro pedagogickou teorii a praxi

- ▶ uvědomovat si negativní faktory digitálních technologií ovlivňující individuální osobnost i kolektiv žáků
 - ▶ bránit k rozšiřování negativních vlivů
 - ▶ např. stoupání agrese mezi žáky, izolovanosti žáků, šikana
 - ▶ podpora skupinové kooperace, pohybové aktivity,
 - ▶ projektové formy práce se střídáním složení jednotlivých skupin,
 - ▶ stejnou měrou jako s on-line informace uplatňovat i standardní zdroje
- ▶ podporovat využití digitálních technologií při realizaci a naplňování cílů individuálních vzdělávacích plánů
 - ▶ vhodné alternativy využití počítačů a další digitální techniky
 - ▶ účelné možnosti pro vhodné pravidelné využívání nejen při práci s výukovými programy

Děkuji za pozornost